

گزارش تحلیلی درباره نامه ایران و روسیه و چین؛

تغییر موازنه در پرونده هسته‌ای ایران

سرویس سیاسی – ایران، روسیه و چین پایان مأموریت گزارش‌دهی گروسی را اعلام کردند. تحلیلی از ابعاد این اقدام و تأثیر آن بر آینده روابط تهران و آژانس را در این گزارش خواهید خواند.

در حالی که تنها چند روز از پایان رسمی قطعنامه ۲۳۳۱ شورای امنیت می‌گذرد، ایران به همراه دو متحد مهم خود یعنی روسیه و چین در اقدامی هماهنگ، نامه‌ای رسمی به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) ارسال کرده‌اند که به‌نوعی پایان مأموریت گزارش‌دهی و نظارتی آژانس طبق این قطعنامه را اعلام می‌کند. این تحرک

دیپلماتیک در شرایطی انجام شده که فضای مذاکرات و پرونده هسته‌ای ایران بار دیگر با تنش، چندقطبی‌سازی و فشارهای سیاسی غرب روبه‌رو است. اما این نامه دقیقاً چه مفهومی دارد و آیا واقعاً مأموریت رافائل گروسی در پرونده هسته‌ای ایران به پایان رسیده است؟

پایان یک فصل از قطعنامه ۲۳۳۱

طبق گزارش منابع دیپلماتیک در وین، سه کشور ایران، روسیه و چین در نامه‌ای رسمی به دبیرخانه آژانس اعلام کرده‌اند که با انقضای قطعنامه ۲۳۳۱ در تاریخ ۱۸ اکتبر ۲۰۲۵، تمام وظایف ناشی از آن نیز پایان یافته‌است. به‌ویژه، بخش مربوط به گزارش‌دهی منظم آژانس درباره اجرای برنامه و فعالیت‌های هسته‌ای ایران دیگر و جهت قانونی ندارد. این اقدام نه‌تنها منجر به حقوقی روشنی دارد، بلکه یک پیام سیاسی مشخصی نیز به غرب ارسال کرده‌است. ایران قصد دارد از هر گونه استمرار محدودیت غیرقانونی با نظارت فراتر از تعهدات پادمانی جلوگیری کند.

مأموریت آژانس در چارچوب قطعنامه ۲۳۳۱ چه بود؟

قطعنامه ۲۳۳۱ که در سال ۲۰۱۵ به‌دنبال توافق برجام صادر شد، برای مدت ۱۰ سال پایه حقوقی رفع تحریم‌ها و نظارت آژانس را تعیین می‌کرد.

بر اساس مفاد این قطعنامه:

آژانس موظف بود به‌طور منظم به شورای امنیت گزارش دهد که ایران تا چه حد به تعهدات برجامی خود پایبند است. شورای امنیت نیز طبق همین گزارش‌ها درباره ادامه یا لغو تحریم‌ها تصمیم‌گیری می‌کرد. با پایان مهلت ۱۰ ساله، بندهای کلیدی و تعهدات محدودکننده از جمله مأموریت گزارش‌دهی آژانس نیز خاتمه می‌یابد. بنابراین، از منظر حقوقی، نامه اخیر ایران و متحانش در واقع تأکید بر اجرای دقیق همان مفاد قطعنامه است، نه خروج از آن. در مقابل، رافائل گروسی مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در مصاحبه اخیر خود با رسانه‌های غربی مدعی شد که «تهران به‌صورت محدود و اجازه فعالیت بازرسان را می‌دهد».

این اظهارات در حالی بیان شده که تهران بارها اعلام کرده همکاری‌های خود را در چارچوب پادمان جامع و مقررات NPT ادامه می‌دهد. تحلیلگران معتقدند گروسی در هفته‌های اخیر تلاش کرده است پیش از نشست حساس شورای حکام آژانس، فضای سیاسی علیه ایران را تحریک کند. در چنین شرایطی، نامه سه‌جانبه ایران، روسیه و چین به‌منزله پاسخ صریح به گروسی و کشورهای غربی تلقی می‌شود که همچنان در پی احیای فشارهای سیاسی با پوشش فنی هستند.

مأموریت گزارش‌دهی آژانس ملغی شده‌است

به گفته وکوش احمدی، دبیرنامت‌پیشین و تحلیلگر مسائل بین‌الملل، «مطابق قطعنامه ۲۳۳۱، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی وظیفه داشت درباره اجرای برنامه گزارش دهد. با پایان مهلت این قطعنامه، آن وظیفه نیز از بین رفته‌است. اما گزارش‌دهی در چارچوب موافقت‌نامه پادمان همچنان پابرجاست.» این تفکیک نکته کلیدی ماجراست:

آژانس همچنان حق دارد بر اساس پادمان‌ها و تعهدات ایران در NPT از تأسیسات هسته‌ای کشور بازدید کند.

اما دیگر نمی‌تواند گزارش‌هایی تهیه کند که صرفاً بر مبنای الزامات سیاسی قطعنامه ۲۳۳۱ باشد. به بیان دیگر، آژانس دیگر مجاز نیست به‌صورت رسمی به شورای امنیت گزارش دهد که ایران به برجام پایبند هست یا نه.

اما از نگاه تنش‌ناستان، نامه اخیر را باید حرکتی هوشمندانه در حوزه حقوقی و دیپلماسی چندجانبه دانست. این اقدام چند پیام مهم برای طرف‌های غربی دارد: پایان بازی زمان‌دار برجام، بیان نشان می‌دهد که حاضر نیست در چارچوب قطعنامه‌ای که مدت اعتبارش تمام شده، همچنان تحت فشار سیاسی باقی بماند. هم‌سویی با شرق: همکاری روسیه و چین با ایران پیام روشنی دارد: آن‌ها دیگر حاضر نیستند ادامه وریکرد دو گانه غرب را تحمل کنند.

اعلام استقلال حقوقی: تهران به آژانس یادآور می‌شود که فعالیت‌های نظارتی تنها باید در چارچوب پادمان انجام شود، نه دستورهای سیاسی شورای امنیت.

تغییر موازنه در شورای حکام: درست پیش از نشست آتی شورای حکام، این نامه می‌تواند جهت‌گیری آرا و فضا راافع ایران تغییر دهد.

نکته قابل توجه این است که برای درک اهمیت این اقدام، باید به نقش قطعنامه ۲۳۳۱ در نظام تحریم‌ها اشاره کرد.

این قطعنامه، نتیجه توافق هسته‌ای (برجام) در سال ۲۰۱۵ بود و بر اساس آن:

تحریم‌های مرتبط با برنامه هسته‌ای ایران لغو شد.

کشورهای ۵۱۱‌نفره متعهد شدند که از بازگرداندن تحریم‌ها خودداری کنند.

اما در بندهای پایانی آمده بود که پس از گذشت ۱۰ سال، قطعنامه به‌صورت خودکار خاتمه‌یابد.

از ۱۸ اکتبر ۲۰۲۵، بخش عمده‌ای از محدودیت‌های تسلیحاتی و موشکی علیه ایران نیز منقضی شده‌است.

در نتیجه، ادامه نظارت و گزارش‌دهی آژانس طبق آن، فاقد و جهت قانونی است.

پایان آقای مدیر کی؟

رافائل گروسی اکنون با چالش دو گانه روبه‌روست:

از یک‌سو تحت فشار کشورهای غربی است تا گزارش‌های انتقادی علیه ایران را ادامه دهد؛ و از سوی دیگر، از نظر حقوقی مبنای مأموریت خود را از دست داده‌است.

اگر آژانس نخواهد همچنان گزارش‌های مبتنی بر ۲۳۳۱ را ارائه دهد، در واقع وارد حوزه‌ای می‌شود که از نظر حقوق بین‌الملل فاقد اختیار است.

به همین دلیل بسیاری از تحلیلگران معتقدند که «پایان مأموریت گروسی» اگر چه تغییر سیاسی است، اما به‌لحاظ حقوقی بی‌پایه نیست.

واکنش احتمالی آمریکا و اروپا

پیش‌بینی می‌شود که کشورهای اروپایی عضو برجام (فرانسه، آلمان و بریتانیا) در نشست آتی شورای حکام، تلاش کنند تا موضوع ایران را دوباره در دستور کار قرار دهند. اما هم‌راهی روسیه و چین با موضع تهران، احتمال تصویب قطعنامه جدید علیه ایران را تقریباً منتهی می‌کند. همچنین، با پایان قطعنامه ۲۳۳۱، سازوکار «ماشه» یا بازگشت خودکار تحریم‌ها (Snapback) عملی نباشد؛ زیرا شرط است؛ چراکه دیگر قطعنامه‌ای برای بازگشت وجود ندارد.

این یعنی ایران در موقعیتی حقوقی محکم‌تر از گذشته قرار گرفته‌است.

آینده روابط ایران و آژانس پس از ۲۳۳۱

با وجود پایان مأموریت گزارش‌دهی آژانس طبق قطعنامه ۲۳۳۱، روابط فنی و نظارتی ایران با آژانس همچنان برقرار است. ایران عضو معاهد NPT است و بر اساس موافقت‌نامه پادمان، اجازه بازدیدهای فنی از سایت‌های هسته‌ای را می‌دهد.

با این حال، مسئولان ایرانی تأکید کرده‌اند: «هیچ تعهدی فراتر از پادمان را نمی‌پذیریم و هر گونه درخواست اضافی باید با توافق متقابل باشد».

این موضع به‌ویژه پس از تحولات منطقه‌ای و جنگ غزه، بخشی از سیاست جدید مقاومت و تعامل متوازن ایران با غرب و شرق تلقی می‌شود.

آغاز هر حله جدید دیپلماسی هسته‌ای

نامه سه‌جانبه ایران، روسیه و چین را می‌توان نقطه عطفی در پرونده هسته‌ای ایران دانست؛ زیرا برای نخستین‌بار پس از یک دهه، تهران توانسته‌است با پشتوانه حقوقی روشن، به‌صورت مستقل چارچوب همکاری با آژانس را بازتعریف کند. در حالی که غرب تلاش دارد از طریق گروسی و شورای حکام فشارها را احیا کند، ایران اکنون با استناد به انقضای قطعنامه ۲۳۳۱، دست‌بالا را در عرصه دیپلماسی بین‌المللی به دست آورده‌است. از این پس، هر گونه تعامل ایران و آژانس نه در سایه برجام، بلکه در چارچوب پادمان‌ها و همکاری فنی دو طرفه تعریف خواهد شد — و این یعنی آغاز هر حله‌ای تازه از پرونده هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران.

سیاسی

پاسخ یک پژوهش به یک پرسش؛

تأثیر تحریم‌ها بر روند ارزش‌های سیاسی و سرمایه اجتماعی در ایران

فکری جامعه به معیشت است. حاصل این وضع، تضعیف سرمایه اجتماعی و سیاسی یک جامعه‌است.

این پژوهش با استناد به گزارش‌های وقت مرکز پژوهش‌های مجلس، مرکز آمار ایران، بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول، افت شاخص‌هایی چون نرخ رشد اقتصادی، ارزش پول ملی، میزان ثبات اقتصادی و وضعیت ضرب و جانی در نتیجه تحریم‌ها را اثبات کرده و با واکاوی در برخی از شاخص‌های مرتبط با ارزش‌های سیاسی و اجتماعی در دوره قبل و بعد از تحریم‌ها به بررسی آثار تحریم‌ها بر این ارزش‌ها می‌پردازد.

تحریم و ارزش‌های سیاسی و اجتماعی

از نگاه برخی از متخصصان مسائل سیاسی بین‌المللی، تحریم به واسطه آثار اقتصادی می‌تواند دربردارنده آثار سیاسی اجتماعی و فرهنگی مخربی باشد؛ بدین معنی که با افزایش فشارهای اقتصادی و در تنگنا قرار گرفتن کشور هدف، ارزش‌ها و رفتارهای سیاسی و اجتماعی آن جامعه دچار تغییر می‌شود. این پیامدها می‌تواند شامل ناآرامی‌های داخلی، بی‌ثباتی سیاسی، نارضایتی، نخبگان و مهاجرت، گسترش جرم، طلاق، فساد، تضعیف روندهای علمی، بی‌توجهی به نمادها و نهادهای ملی و مذهبی و به‌طور کلی تزلزل در نظم سیاسی و اجتماعی باشد.

الف- آثار تحریم‌های آمریکایر حوزه ارزش‌های سیاسی

در همه دولت‌ها، عملکرد اقتصاد ملی و ارزیابی شهروندان از شرایط اقتصادی نقش مهمی در افزایش اعتماد سیاسی و گسترش سرمایه سیاسی و گسترش سرمایه سیاسی آن کشور دارد.

در این قسمت شاخص‌هایی مثل مدت‌ها است با تحریم‌های شدید آمریکامواجه‌است افزایش فشارهای تحریمی، مولفه‌های سرمایه اجتماعی را از خودمختاری سازد و از این‌رو مسئولان کشورمان باید در این خصوص اقدامات مقابله‌ای در نظر گرفته و برای آن تدبیری بیابند.

یکی از راهای سنسنج مشارکت سیاسی، میزان توجه مردم به انتخابات آن کشور است. با این نگاه، طی دوران بعد از خروج آمریکا از برجام و اعمال تحریم‌ها دو دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی و انتخابات ریاست جمهوری در ایران برگزار شده‌است که میزان مشارکت در آنها به‌طور معناداری کاهش یافت. در انتخابات مجلس یازدهم در سال ۱۳۹۸ میزان مشارکت به ۵۷/۲۲ درصد رسید، در حالی که در انتخابات مجلس دهم که در سال ۱۳۹۴ برگزار شد میزان مشارکت ۸۳/۶۱ بود که این امر کاهش ۱/۳۱ درصدی را نشان می‌دهد.

همچنین بر مبنای آمار وزارت کشور، در دوازدهمین انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۹۶ میزان مشارکت ۳۳/۷۳ درصد ثبت شده‌است، در حالی که این میزان در سال ۱۴۰۰ و در طی انتخابات سیزدهم به ۸/۴۸ درصد رسید که این امر

نقش تحریم‌ها بر شاخص‌های اقتصادی کشور

بر اساس این پژوهش، در چارچوب کلی برگرفته از نظرات مطرح در روابط بین‌الملل، تحریم‌ها فشارهای خارجی بیکی از منابع و دلایل تضعیف اقتصاد در یک کشور است که می‌تواند به فقر، تغییر ارزش‌های جامعه و قتل شدن معیشت افراد جامعه بیانجامد. نتیجه منطقی این فریند، تقلیل کنش سیاسی و

سرویس سیاسی – عضو کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس می‌گوید طبق قانون، باید هر ده سال ۲۰ نماینده به ترکیب مجلس اضافه شود. اما در حالی که بیش از بیست سال از آخرین افزایش گذشته، هنوز تعداد نمایندگان ثابت‌مانده است.

حجت‌الاسلام قاسم روانبخش، عضو کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس شورای اسلامی، در خصوص مصوبه افزایش تعداد نمایندگان مجلس، اظهار کرد: طبق قانون، هر ۱۰ سال یک‌بار باید ۲۰ نماینده به تعداد نمایندگان اضافه شود. با گذشت ۲۰ سال، این افزایش هنوز اجرایی نشده و بنابراین طبق قانون باید ۴۰ نماینده جدید به مجلس اضافه شوند.

وی افزود: مجلس طرحی در خصوص کمسیون امور داخلی شوراها تهیه و به صحن علنی ارائه کرده که از آن دولت به‌ار سال لایحه برای تعیین تکلیف ۴۰ نماینده جدید را مطرح می‌کند و مجلس نیز

نماینده مردم در مجلس:

دستگاه‌های اجرایی هماهنگی بیشتری داشته باشند

پرتیراژترین و با سابقه ترین نشریه جزیره کیش

دوشنبه ۵ آبان ۱۴۰۴، ۵ جمادی‌الاول ۱۴۴۷، ۱۲۷ اکتبر ۲۰۲۵، شماره ۴۸۱۶، صفحه

سال‌های قبل از اعمال تحریم‌ها کمتر از ۶/۱ میلیون نفر بوده‌اند و طی سال ۲۰۱۷ به ۱/۷ میلیون نفر رسیده؛ اما بعد از این زمان میزان تمایل به مهاجرت از ایران به شدت افزایش یافت به گونه‌ای که این میزان در سال ۲۰۲۰ به حدود ۶/۲ میلیون نفر رسیده‌است که این امر افزایش ۲۱ درصدی میزان مهاجرت را نشان می‌دهد. همچنین شواهد و آمارها از افزایش این آمار طی سال ۲۰۲۱ گواهی می‌دهند.

مشارکت در امور خیریه و

سازمان‌های مردم‌نهاد

فعالیت در انجمن‌های داوطلبانه از معیارهای سرمایه اجتماعی است که مردم را به هم ارتباط می‌دهند اعتماد و عمل متقابل را گسترش می‌دهند.

تجزیه و تحلیل آمارها نشان می‌دهد که میزان همکاری و همیاری در حوزه سازمان‌های مردم‌نهاد به عنوان یکی از شاخص‌های مهم برآورد سرمایه اجتماعی، رو به افول گذاشته‌است. بررسی آمارها نشان می‌دهد میزان مشارکت در امور خیریه و سازمان‌های مردم‌نهاد طی دوره‌های زمانی قبل و بعد از برجام به شدت کاهش پیدا کرده است.

بر این اساس تعداد موقوفه‌ها بعد از اعمال تحریم‌ها با کاهش ۴۰ درصدی مواجه شده‌است. همچنین بر گزارری انجمن‌های دوستی میان ایران و دیگر کشورها و نشست‌های بین ادیابی به‌ترتیب ۹۵/۷۶۴ درصد نزول داشته‌اند.

گسترش اعتراضات، ازدیاد بی‌نظمی و جرم و جنایت، طلاق، گسترش مهاجرت، نزول میل به مطالعه و توجه به سازمان‌های مردم‌نهاد؛ بنابراین تحریم در حوزه اجتماعی، تضعیف سرمایه‌های مدنی و در حوزه سیاسی کاهش مشارکت و افزایش بی‌نظمی

سیاسی در جامعه را به دنبال آورد. تسادوم وضعیت مذکور و گسترش مشکلات اقتصادی در ایران می‌تواند به ارزش‌های سیاسی و اجتماعی ضربه بزند. بنابراین تصمیم‌گیران و مجریان باید با ارائه برنامه‌های مدون و مبتنی بر واقعیت ریشه‌ها و دلایل تضعیف‌امر سیاسی و اجتماعی در کشور را مورد

بحث و بررسی جدی قرار داده و برای مقابله با آن اقدام اساسی انجام دهند.

استقبال از آنها نیز صادق‌است. به‌طوری که تعداد اکران این فیلم‌ها ۷۹ درصد و میزان استقبال از آنها ۸۷ درصد کاهش داشته‌است.

سرانمطالعه

سرانه مطالعه یکی از شاخص‌های مهم فرهنگی برای سنسنج وضعیت سرمایه اجتماعی یک کشور است. این شاخص مطابق آمار و ارقامی که سالانه از طرف دفتر معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ایران اعلام می‌شود تعداد مهاجران ایرانی در سراسر دنیا تا

مهاجرت می‌شود. مهاجرت آماری و فرهنگی در این سال‌ها متأثر از فشارهای اقتصادی و تغییرات زیاد همراه شده‌است. پدیده مهاجرت است. تحریم به صورت مستقیم و غیر مستقیم باعث افزایش مهاجرت می‌شود.

مطابق آمار و ارقامی که سالانه از طرف دفتر معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ایران اعلام می‌شود تعداد مهاجران ایرانی در سراسر دنیا تا

وی ادامه داد: اگر ۴۰ نماینده به مجلس اضافه شوند، در کمیسیون‌های مختلف تقسیم خواهند شد و تعداد اعضای کمیسیون‌ها از ۳۳ نفر به ۲۵ نفر ممکن است افزایش یابد. همچنین این افزایش به‌ار تقای تخصص کمیسیون‌ها و یوایی بیشتر آنها کمک‌می‌کند.

روانبخش در پایان خاطر نشان کرد: نمایندگان

که وزارتخانه صمت، تزیرات و وزارتخانه اقتصاد به عنوان متولیان امر، هیچ برنامه‌ای ندارند.

نماینده نفت و مبد در مجلس از رئیس جمهور خواستار ارائه برنامه برای مهار تورم و همچنین هماهنگی بیشتر میان

میرمحمدی با اشاره به ایستادگی ملت در جنگ ۱۰ روز در برابر رژیم صهیونیستی خواستار کاهش تورم و رسیدگی به معیشت آنها و نظارت بر بازار شد و گفت: هر روز شش‌هزار افزایش قیمت‌های اقلام اساسی مردم هستیم و این مهم در حالی است

اقتصادش

روزنامه